

УВОД

Истраживања која су презентована у овом магистарском раду односе се на феномене савремене организације економског и финансијског живота у његовој интеракцији са правном регулативом, која стимулише укупан економски разитак.

Истраживање је усмјерено на тенденције јавне контроле финансијског тржишта, дакле однос државе и тржишта, однос који је обиљежио савремени друштвени развој и који по својим многоструким импликацијама обиљежава савремену економску и правну теорију, затим је истраживање усмјерено на развојне облике еволуције економских односа и правних норми, али и њихових узрока и перспективу развоја.

Како је данас светско тржиште оквир односа у којима се национални економски живот и национална регулатива испољавају, било је неопходно истраживати тенденције јавне контроле у њиховом општем оквиру.

Национални системи држава у транзицији, у које спада и Република Српска, морају бити истражени у том контексту, укључивањем домаће привреде у светско тржиште, са процесом хармонизације домаћег законодавства, и тенденцијом развоја.

1. Предмет истраживања и формулисање проблема истраживања

Предмет овог рада је истраживање, пруденције регулације, надзора и контроле, лиценцирање и супервизија банака у Републици Српској.

Да би се схватила улога и значај истраживања, неопходно је ријешити неколико претходних питања и анализирати неке битне аспекте, а посебно обим и садржај ранијих истраживања и сазнања у овој области, а посебно праксу и истраживања у земљама западне Европе и Европске Уније.

Предмет истраживања је и цјеловита обрада настанка, развоја и функционисања пруденционог надзора, контроле, лиценцирања и супервизије пословних банака у Републици Српској.

Посебна пажња је дата институционалним аспектима пруденционе регулације, надзора, и контроле над банкама, односно начину успостављања пруденционе контроле над банкама, и институцијама које регулишу пословање банака и врше надзор, поштовање закона и других прописа, као и дефинисање институција које подлијежу пруденцијалној регулацији и контроли.

Пруденцијална регулација, надзор, и контрола над пословањем банка приказана је са становишта економског, пруденционог и информационог аспекта., надзора, и контроле у раду банака, њихов утицај на структуру банкарског сектора. Разматран је појам и улога банака и идентификовани су инхерентни ризици банкарског пословања и значај очувања повјерења у банкарски систем, да би се утврдило зашто се банкараски сектор регулише, циљеви регулације и оквир за процјену адекватности регулаторних система.

Посебно се разматрају институционални аспекти пруденционе регулације, надзора, и контроле, систем институција које регулишу пословање банака и врше контролу над поштовањем те регулативе, као и систем институција чије пословање подлијеже пруденцијалној регулацији и контроли.

Значајна пажња је посвећена компаративном приступу изучавања развоја и функционисања банкарског сектора, полазећи од различитости финансијских система и тржишних привреда, полазећи од предратне Југославије, па преко развијених земаља запада, имајући у виду разлике у њиховој финансијској структури.

2. Циљеви истраживања

Овај рад има за циљ да:

- анализира пруденцијалну регулацију, надзор и контролу банака, приказујући је у контексту промјена у банкарству као и њен утицај на начин пруденционог регулисања и контроле над банкама .
- дефинише улогу банака у савременим привредама, идентификује инхерентне ризике у банкарском пословању, значај очувања и одржавања повјерења у банкарски сектор, циљеве и развој регулисања банака,

- да дефинише институционални аспект пруденционе регулације, надзора, и контроле укључујући начине успостављања пруденционе контроле, институције овлашћене за пруденционо регулисање надзор и контролу, институције над којима се врши надзор и контрола, као и начин вршења контроле банака,
- утврди и дефинише пословање банака, ризике који су присутни у том пословању, начин регулисања адекватности капитала банака и неопходне информације које су потребне за одговарајући надзор и контролу над њиховим пословањем банака,
- да прикаже пруденциону регулацију, надзор и контролу над пословањем банка са становишта економског, пруденционог и информационог аспекта и зависност структуре система регулације, надзора и контроле од могућности минимизирања њихових трошкова на друштвеном нивоу.
- да дефинише пруденциону регулацију, надзор и контролу пословања банака у Републици Српској, оснивање банака, адекватност капитала и кредитног ризика банака,
- да укаже на нове правце унапређења пруденционе регулације, надзора и контроле пословања банака, услове за ефикасно управљање финансијском либерализацијом, стање банкарског сектора у Републици Српској на почетку транзиционог процеса као и правце његовог побољшања ка модерном тржишном банкарском сектору.
- на крају је дат резиме са најважнијим проблемима, структура банкарског сектора, те приоритетне активности и мјере које треба предузети.

Основни циљ истраживања овог рада је проучавање, систематизовање и формулисање модела пруденционе контроле, лиценцирања и супервизије банкарског пословања у Републици Српској.

Наведени циљ је остварив кориштењем логичке (дијалектичке) синтагме, утврђивањем претходног развоја (шта је било јуче) анализом данашњег стања и на крају предвиђањем модела и смјера развоја и дјеловања пруденционе контроле и супервизије пословних банака у Републици Српској.